

Den *) 27 sistlidne januari var jag ute på spårsmåjagt och fick då skjuta en hariona, som då hon öppnades hade i sig fyra stycken fullvuxna, hårbeklädda ungar, af hvilka en, till uppgiftens styrkande, öfverlemnades till Ingenjör Kolthoff i Skara.

Under de fyraåriga årens tid, jag öfvat jagt, har något sådant fall ej förut inträffat, liksom jag ej heller hört det omtalas.

Tjäderfogeln**) har här i Nya Kopparbergs socken (nordligaste delen af Örebro län) säkerligen tredubblats sedan 1865, eller den tid då nya jagstadsagen började tillämpas, och fortfarande tillökning af denna fogelart är att hoppas, emedan stadsgans tillämpning med ären blir noggrannare. Tjuvskytarne börja taga sig till vara, sedan femton till tjugo varit antastade vid hvarje laga ting. De, som haft tillgångar, ha fått böta rätt snällt; så, till exempel, fick en bergsman för en enda orre pungra ut med 92 riksdaler i böter och rättegångskostnader. Många ha fått dricka på bit, som man säger, eller med vatten och bröd tjena af straffet. Också angifva tjuvskyttarne hvarandra ganska flinkt. De resonera som så: "då jag fått plikta, så skall du också få plikta, och då jag inte tørs skjuta, så kan du också låta bli."

Den fridlysning viss tid af året, som genom nya jagstadsagen kommit haren till godo, har varit särdeles gagnande, såsom nu mera en hvar bör kunna inse. I denna trakt har ock sedan 1865 hararnes antal ökat år från år, och då år-gången 1868 tillika var god, så har jag, på icke särdeles många jagter, för mina hundar kunnat skjuta 130 stycken. Ehuru jemte mig flere andra jägare skjutit betydligt, ha vi ändock särdeles stor stam kvar. Man kan säga: öfverallt är här fullt med hare.

På tal om hare vill jag nämna, att jag hösten 1867 sköt en icke fullt utvuxen hariona, som hade i sig en unge. Samma händelse, eller att årsunge som skjutits befunnits dräktig, har 1868 händt två gånger. Under de många år, jag idkat harjagt och under hvilka jag skjutit en hel hop harar, har denna händelse icke förut förekommit.

I nordvästra delen af denna vidsträckt socken finnes för närvarande ett hjepligt elgstånd. På östra allmänningen deremot har sedan några år blott en enda, temligen stor elgoxe hållit till. År 1867 var det fråga om att knäppa honom, men jag beslöt att låta honom gå kvar ännu ett år. Jag ville

*) Meddeladt af Possessionaten C. A. Herfeldt.

Öfverflaktigt är denna händelse att räkna till de allra sällsyntaste.

**) Meddeladt af Brukspatron Leo Wahlmo.

se, om han ej skulle kunna skaffa sig sällskap. Till min belåtenhet fick jag förliden juni månad af skogvaktaren under-rättelse, att en ko sällat sig till enslingen. Na skola de få gå i fred och ro några år, så att det äfven på i fråga varande mark må bli ordentligt elgstånd.

Om de vid jagt snyltgästande roffoglarna.

Rörande detta ämne vill jag här meddela några iakttagelser. Det kan vara mycket möjligt att andras iakttagelser härom mer eller mindre afvika från mina, hvilka ej utgifvas för något annat än strödda erfarenheter.

De enda svenska roffoglar, jag sett snappa hort sådana foglar, som utgjort föremål för jagt, och hvilka tydligen i denna afsigt beredsagat jägaren, äro duflock och härkialk. Rörande pilgrimsfalken är min erfarenhet visserligen helt ringa; jag har dock sett honom på afstand både vid rapphönsjagt och andjagt, utan att han syntts göra minsta försök att sälla sig till jagten. Han har tydligen icke haft någon lust att närma sig jägaren.

Duflocken har varit den, som utom all jemförelse oftast hållit sig framme: mest vid rapphönsjagt, någon gång vid harjagt med stöfvare; flere gånger har han stuckt sig in, som man säger, på morkullsträcket, oaktadt flera skott förut blifvit lossande. Deremot har jag aldrig sett honom vara med vid ortjagt och tjäderjagt för hönsband.

I synnerhet vid rapphönsjagt har jag haft tillfälle att se, huru han långa stunder i ordets egentliga mening följer jagten. Vanligen har jag funnit honom på förhand sittande på lur, antingen på en gärdsgård, en sten, en jorðhögg eller något dylikt, föga upphöjdt föremål. Har i trakten funnits något fortorkadt trääd, så har han alltid der sett sig på uttk. Allt efter som jagten gäte framåt har han följt med, fastän på vederbörligt afstand, och för det mesta noga aktat sig för att komma inom skothäll. Icke mer än en gång har jag sett honom göra försök att bemäktiga sig den framför jägaren liggande skjutna fogeln, men många gånger har jag varselblifvit, huru han skyndat efter de uppstötta hönsen. Icke sällan har han knipit någon af dem; undantagsvis i flykten, vanligen just då när hönan, kanske af skrämself, kastat sig ned på marken.

Ett märkvärdigt prof på duflockens oförskräckthet såg jag vid en rapphönsjagt i norra Södermanland, septembe- 1860.

Jag hade fått upp en rapphönskull, som vid foten af en temligen hög backe legat särdeles hårdt tryckt i en ogräs-